

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

17 iulie 2014*

„Trimitere preliminară — Spațiul de libertate, securitate și justiție — Directiva 2003/109/CE — Articolul 2, articolul 4 alineatul (1), articolul 7 alineatul (1) și articolul 13 — «Permis de ședere UE de rezident pe termen lung» — Condiții de acordare — Reședință legală și fără întrerupere în statul membru gazdă timp de cinci ani înainte de a depune cererea de permis — Persoană care are legături de familie cu rezidentul pe termen lung — Dispoziții de drept intern mai favorabile — Efecte”

În cauza C-469/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunale di Verona (Italia), prin decizia din 27 august 2013, primită de Curte la 30 august 2013, în procedura

Shamim Tahir

împotriva

Ministero dell'Interno,

Questura di Verona,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul M. Ileșič, președinte de cameră, domnii C.G. Fernlund și A. Ó Caoimh (raportor), doamna C. Toader și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul Y. Bot,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul italian, de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de G. Palatiello, avvocato dello Stato;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de B. Beutler, în calitate de agenți;
- pentru guvernul francez, de F.-X. Bréchet și de D. Colas, în calitate de agenți;
- pentru guvernul olandez, de M. Noort și de M. Bulterman, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: italiana.

- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
 - pentru Comisia Europeană, de M. Condou-Durande și de A. Aresu, în calitate de agenți,
- având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 7 alineatul (1) și a articolului 13 coroborate cu articolul 2 litera (e) și cu articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung (JO 2004, L 16, p. 44, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 225), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2011 (JO L 132, p. 1, denumită în continuare „Directiva 2003/109”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între doamna Tahir, pe de o parte, și Ministero dell’Interno (Ministerul de Interne) și Questura di Verona (Poliția din Verona), pe de altă parte, cu privire la respingerea de către aceasta din urmă a unei cereri de eliberare a unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung formulate de doamna Tahir.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva 2003/109

- 3 Conform considerentelor (4) și (6) ale Directivei 2003/109:

„(4) Integrarea resortisanților țărilor terțe care s-au stabilit pentru o perioadă lungă în statele membre reprezintă un element-cheie în promovarea coeziunii economice și sociale, obiectiv fundamental al [Uniunii], prevăzut de tratat.

[...]

(6) Criteriul principal în dobândirea statutului de rezident pe termen lung trebuie să fie durata șederii pe teritoriul unui stat membru. Șederea respectivă trebuie să fi fost legală și neîntreruptă pentru a putea dovedi stabilirea persoanei respective în țara în cauză. Este necesară o anumită flexibilitate pentru a se putea ține seama de circumstanțele care pot determina o persoană să părăsească temporar teritoriul respectiv.”

- 4 Considerentul (17) al acestei directive are următorul cuprins:

„Armonizarea condițiilor de dobândire a statutului de rezident pe termen lung favorizează încrederea reciprocă între statele membre. Anumite state membre eliberează permise de ședere permanentă sau cu durată de validitate nelimitată în condiții mai favorabile decât cele stabilite de prezenta directivă. Tratatul nu exclude posibilitatea de a aplica dispoziții de drept intern mai favorabile. Cu toate acestea, în temeiul prezentei directive, trebuie să se prevadă ca permisele eliberate în condiții mai favorabile să nu acorde accesul la dreptul de ședere în alte state membre.”

- 5 Articolul 1 litera (a) din Directiva menționată, intitulat „Obiectul”, prevede:
- „Prezenta directivă stabilește:
- (a) condițiile de acordare și de retragere a statutului de rezident pe termen lung acordat de un stat membru resortisanților țărilor terțe care au reședința legală pe teritoriul său, precum și drepturile aferente [...]
- [...]”
- 6 Articolul 2 literele (b), (e) și (g) din această directivă conține următoarele definiții, în sensul acesteia:
- „(b) «rezident pe termen lung» înseamnă orice resortisant al unei țări terțe care este titular al statutului de rezident pe termen lung, astfel cum este prevăzut la articolele 4-7;
- [...]
- (e) «membru al familiei» înseamnă resortisantul unei țări terțe care are reședința în statul membru în cauză în conformitate cu Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei [JO L 251, p. 12, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 164] [...];
- [...]
- (g) «permis de ședere [UE] al rezidentului pe termen lung» înseamnă un permis de ședere eliberat de statul membru în cauză la dobândirea statutului de rezident pe termen lung.”
- 7 Articolul 3 din Directiva 2003/109 definește domeniul de aplicare al acesteia. Potrivit alineatului (1) al acestui articol, directiva menționată „se aplică resortisanților țărilor terțe care au reședința legală pe teritoriul unui stat membru”. Alineatele (2) și (3) ale articolului menționat precizează că Directiva 2003/109 nu se aplică anumitor categorii de resortisanți ai țărilor terțe și, respectiv, că se aplică fără a aduce atingere dispozițiilor mai favorabile cuprinse în anumite acorduri internaționale.
- 8 Capitolul II din această directivă, care cuprinde articolele 4-13, privește acordarea statutului de rezident pe termen lung într-un stat membru.
- 9 Articolul 4 din directiva menționată, intitulat „Durata șederii”, prevede la alineatul (1):
- „Statele membre acordă statutul de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care au avut reședința legală și fără întrerupere pe teritoriul lor timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.”
- 10 Articolul 5 din Directiva 2003/109, intitulat „Condițiile pentru dobândirea statutului de rezident pe termen lung”, prevede la alineatul (1):
- „Statele membre cer resortisanților țărilor terțe să facă dovada că dispun pentru ei și pentru membrii familiei lor care se află în întreținerea lor:
- (a) de resurse stabile, regulate și suficiente pentru a satisface nevoile proprii și pe cele ale membrilor familiei lor fără a recurge la sistemul de ajutor social al statului membru în cauză. Statele membre evaluează resursele respective în ceea ce privește natura și regularitatea lor, ținând seama de nivelul minim al salariilor și pensiilor înainte de depunerea cererii de dobândire a statutului de rezident pe termen lung;

(b) de o asigurare de sănătate pentru toate riscurile acoperite în mod obișnuit pentru propriii resortisanți în statul membru în cauză.”

11 Potrivit articolului 7 alineatul (1) din această directivă:

„Pentru a dobândi statutul de rezident pe termen lung, resortisantul unei țări terțe trebuie să facă o cerere către autoritățile competente ale statului membru în care are reședința. Cererea trebuie însoțită de acte justificative, stabilite de legislația internă, care să facă dovada că îndeplinește condițiile prevăzute la articolele 4 și 5, precum și, dacă este necesar, de un document de călătorie valid sau de o copie legalizată corespunzătoare a acestuia.

[...]”

12 Alineatele (2) și (4) ale articolului 8 din directiva menționată, intitulat „Permisul de ședere [UE] al rezidentului pe termen lung”, sunt redactate după cum urmează:

„(2) Statele membre eliberează rezidentului pe termen lung permisul de ședere [UE]. Permisul respectiv are o durată de validitate de cel puțin cinci ani; la expirarea sa, permisul se poate reînnoi de drept, la nevoie la cerere.

[...]

(4) În cazul în care un stat membru eliberează un permis de ședere UE de rezident pe termen lung unui resortisant al unei țări terțe căruia i-a acordat protecție internațională, acesta va introduce următoarea mențiune în permisul de ședere UE al rezidentului pe termen lung, la rubrica «mențiuni»: «Protecție internațională acordată de [numele statului membru] la [data]».”

13 Articolul 13 din Directiva 2003/109, intitulat „Dispoziții de drept intern mai favorabile”, prevede:

„Statele membre pot elibera permise de ședere permanente sau cu durată de validitate nelimitată în condiții mai favorabile decât cele stabilite de prezenta directivă. Permisele de ședere respective nu acordă dreptul de ședere în celelalte state membre, în conformitate cu prevederile din capitolul III al prezentei directive.”

14 Capitolul III din această directivă, intitulat „Șederea în celelalte state membre”, prevede la articolul 14 alineatul (1):

„Un rezident pe termen lung dobândește dreptul de ședere pe teritoriul altor state membre decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru o perioadă de peste trei luni, în cazul în care sunt îndeplinite condițiile prevăzute în prezentul capitol.”

15 Articolul 16 din capitolul menționat privește membrii de familie. Potrivit alineatelor (1) și (2) ale acestuia:

„(1) În cazul în care un rezident pe termen lung își exercită dreptul de ședere într-un al doilea stat membru și dacă familia acestuia este deja constituită în primul stat membru, membrii de familie ai acestuia care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE sunt autorizați să îl însoțească sau să i se alăture.

(2) În cazul în care un rezident pe termen lung își exercită dreptul de ședere într-un al doilea stat membru și dacă familia acestuia este deja constituită în primul stat membru, membri de familie ai acestuia, alții decât cei la care face referire articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/86/CE, pot fi autorizați să îl însoțească sau să i se alăture.”

Directiva 2003/86

- 16 Potrivit articolului 1 din Directiva 2003/86, aceasta are ca obiectiv „stabilirea condițiilor în care se exercită dreptul la reîntregirea familiei pe care îl au resortisanții țărilor terțe care au reședința în mod legal pe teritoriul statelor membre”.

Dreptul italian

- 17 Articolul 9 din Decretul legislativ nr. 286 din 25 iulie 1998, textul unic al dispozițiilor privind reglementarea imigrației și normele referitoare la condiția străinilor (supliment ordinar la GURI nr. 139 din 18 august 1998, denumit în continuare „Decretul legislativ nr. 286/1998”), astfel cum a fost modificat prin Decretul legislativ nr. 3 din 8 ianuarie 2007 de punere în aplicare a Directivei 2003/109 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung (GURI nr. 24 din 30 ianuarie 2007), prevede la alineatul (1):

„Străinul titular, de cel puțin cinci ani, al unui permis de ședere valabil, care demonstrează că dispune de un venit care nu este inferior sumei anuale a alocației sociale și, în cazul unei cereri privind membrii familiei sale, de un venit suficient [...] și de o locuință adecvată care satisface condițiile minimale prevăzute de [dispozițiile pertinente de drept național] poate solicita questore eliberarea permisului de ședere [UE] al rezidenților pe termen lung, pentru sine sau pentru membrii familiei prevăzuți la articolul 29 alineatul 1.”

- 18 Articolul 29 alineatul 1 litera a) din Decretul legislativ nr. 286/1998 prevede:

„Străinul poate solicita reîntregirea familiei pentru următorii membri ai familiei:

a) soțul neseplat din punct de vedere juridic și în vârstă de peste 18 ani [...]”

- 19 Intitulat „Cererea de permis de ședere”, articolul 16 din Decretul Președintelui Republicii nr. 394 din 31 august 1999 privind dispozițiile de punere în aplicare a textului unic al dispozițiilor privind reglementarea imigrației și normele referitoare la condiția străinilor, conform articolului 1 alineatul 6 din Decretul legislativ nr. [286/1998] (supliment ordinar la GURI nr. 190 din 3 noiembrie 1999), astfel cum a fost modificat prin Decretul Președintelui Republicii nr. 334 din 18 octombrie 2004 privind modificarea și completarea Decretului nr. 394 din 31 august 1999 în materie de imigrație (supliment ordinar la GURI nr. 17 din 10 februarie 2005), prevede la alineatele 1-4:

„1. Pentru eliberarea permisului de ședere prevăzut la articolul 9 din [Decretul Legislativ nr. 286/1998], persoana interesată are obligația de a formula cererea în scris, pe formular corespunzător celui aprobat prin decretul [ministrului de interne].

2. În cuprinsul cererii, care trebuie depusă la Questura locului de reședință al străinului, trebuie să se indice:

- a) datele personale complete;
- b) locul sau locurile în care persoana interesată a avut reședința în Italia în cei cinci ani precedenți;
- c) locul de reședință;
- d) sursele de venit, [...]

[...]

4. Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 9 alineatul 2 și ale articolului 30 alineatul 4 din textul unic, în cazul cererii referitoare la membrii familiei vizați de articolul 9 alineatul 1 și de articolul 29 alineatul 1 litera b-bis din textul unic, mențiunile prevăzute la alineatul 2 și documentația prevăzută la alineatul 3 ale prezentului articol vor privi și soțul și copiii minori în vârstă de până la 18 ani care locuiesc împreună și pentru care se solicită de asemenea un permis de ședere; totodată, trebuie depuse următoarele documente justificative referitoare la:

- a) calitatea de soț sau de copil minor [...]
- b) disponibilitatea unei locuințe [...]
- c) venit [...]; ținând cont de cel al membrilor de familie care locuiesc împreună și care nu se află în întreținere.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 20 La 28 februarie 2012, doamna Tahir, resortisant pakistanez, a depus la Questura di Verona o cerere de eliberare a unui permis de ședere UE de rezident pe termen lung, în calitate de soție a domnului Tahir, de asemenea resortisant pakistanez. Acesta din urmă este posesorul unui astfel de permis de ședere.
- 21 Cererea menționată a fost respinsă de Questura di Verona, pentru motivul că, întrucât avea reședința în Italia numai de la 15 martie 2010 grație unei vize de intrare pentru reîntregirea familiei cu soțul, doamna Tahir nu îndeplinea cerința prevăzută la articolul 9 din Decretul legislativ nr. 286/1998, potrivit căreia era necesar să fie de cel puțin cinci ani titulara unui permis de ședere valabil.
- 22 Doamna Tahir a sesizat Tribunale di Verona în vederea anulării acestei decizii de respingere. Invocând legislația italiană, ea afirmă că are dreptul la un permis de ședere UE pe termen lung, din moment ce este membru al familiei domnului Tahir, care beneficiază deja de statutul de rezident pe termen lung în Italia, și astfel este exonerată de cerința menționată. Doamna Tahir invocă în special faptul că interpretarea pe care o dă articolului 9 din Decretul legislativ nr. 286/1998 este justificată prin articolul 13 din Directiva 2003/109. Astfel, articolul 9 ar prevedea o măsură mai favorabilă decât cea stabilită prin Directiva 2003/109, constând în faptul că nu ar mai fi necesar ca membrul de familie al titularului statutului de rezident pe termen lung să îndeplinească cerința reședinței legale și fără întrerupere în Italia timp de cinci ani.
- 23 Questura di Verona susține că cerința reședinței prevăzută la articolul 9 menționat este o condiție indispensabilă pentru obținerea permisului de ședere UE de rezident pe termen lung, din moment ce este impusă prin articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109, și că reglementarea în cauză nu stabilește nicio derogare în această privință.
- 24 Instanța de trimitere arată în decizia sa că articolul 9 alineatul 1 din Decretul legislativ nr. 286/1998 extinde, în anumite condiții referitoare la un venit suficient și la o locuință adecvată, posibilitatea eliberării permisului de ședere UE de rezident pe termen lung la membrii familiei resortisantului unei țări terțe care a obținut deja un astfel de permis. În acest scop, cerința reședinței pe o durată de cinci ani s-ar referi doar la acest resortisant, iar nu și la membrii familiei sale. Pe de altă parte, această interpretare ar fi confirmată și de unele hotărâri ale instanțelor naționale. Instanța de trimitere ridică problema dacă această dispoziție contravine Directivei 2003/109, în măsura în care din această directivă ar rezulta că, pentru eliberarea permisului respectiv, solicitantul acestuia trebuie să fie instalat în mod durabil în statul membru în cauză.

25 În aceste condiții, Tribunale di Verona a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că cerința reședinței legale și fără întrerupere timp de cinci ani în statul membru, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din [D]irectiv[a 2003/109] și a cărei existență trebuie dovedită prin înscrieri la momentul depunerii cererii de [permis de ședere UE de rezident pe termen lung], poate fi îndeplinită și de o altă persoană decât cea care formulează cererea și care este membru al familiei acesteia în sensul articolului 2 litera (e) din [D]irectiv[a 2003/109]?
- 2) Articolul 13 prima teză din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că printre condițiile mai favorabile în care statele membre pot elibera [permise de ședere UE de rezident pe termen lung] permanente sau cu durată de validitate nelimitată este și aceea care permite să se extindă, în calitate de precondiție pentru acordarea statutului de rezident pe termen lung, reședința legală și fără întrerupere timp de cinci ani în statul în cauză, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din aceeași directivă, a celui care a dobândit deja statutul de rezident pe termen lung la membrii familiei acestuia astfel cum sunt definiți la articolul 2 litera (e) din [D]irectiv[a 2003/109], indiferent de durata șederii acestora din urmă pe teritoriul statului membru în care este formulată cererea?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 26 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că membrul de familie, astfel cum este definit la articolul 2 litera (e) din această directivă, al persoanei care a dobândit deja statutul de rezident pe termen lung poate fi exonerat de cerința prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată, potrivit căreia, pentru a obține acest statut, resortisantul unei țări terțe trebuie să fi avut reședința legală și fără întrerupere în statul membru în discuție timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.
- 27 În această privință, trebuie amintit că Curtea a statuat deja că sistemul instituit prin Directiva 2003/109 indică în mod clar că dobândirea statutului de rezident pe termen lung în temeiul acestei directive este subordonată unei proceduri speciale și, în plus, obligației de a îndeplini condițiile prevăzute în capitolul II din această directivă (Hotărârea Kamberaj, C-571/10, EU:C:2012:233, punctul 66).
- 28 Astfel, Curtea a arătat că articolul 4 din Directiva 2003/109 prevede că statele membre rezervă acordarea statutului de rezident pe termen lung resortisanților țărilor terțe care au avut reședința legală și fără întrerupere pe teritoriul lor timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză. Articolul 5 din această directivă condiționează dobândirea statutului menționat de dovada că resortisantul unei țări terțe care solicită să beneficieze de acest statut dispune de resurse suficiente și de o asigurare de sănătate. În sfârșit, articolul 7 din aceeași directivă menționează cerințele procedurale necesare pentru obținerea acestui statut (Hotărârea Kamberaj, EU:C:2012:233, punctul 67).
- 29 Or, nimic din modul de redactare a articolului 7 menționat sau din cel al vreunei alte dispoziții din Directiva 2003/109 nu permite să se presupună că un membru al familiei în sensul articolului 2 litera (e) din directiva respectivă poate fi exonerat, pentru a beneficia de statutul de rezident pe termen lung prevăzut de această directivă, de cerința reședinței legale și fără întrerupere pe teritoriul statului membru în discuție timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.

- 30 Dimpotrivă, din coroborarea articolelor 4 și 7 din Directiva 2003/109, interpretate în lumina considerentului (6) al acestei directive, rezultă că respectiva cerință de rezidență este o condiție indispensabilă pentru acordarea statutului de rezident pe termen lung.
- 31 Astfel, trebuie arătat că, pe de o parte, articolul 7 din Directiva 2003/109 conține o trimitere expresă la cerințele enumerate la articolele 4 și 5 din această directivă. În consecință, cererea depusă la autoritățile competente ale statului membru de un resortisant al unei țări terțe trebuie însoțită de acte justificative care să facă dovada că îndeplinește aceste cerințe, așadar, printre altele, și cerința reședinței. Pe de altă parte, considerentul (6) al directivei menționate prevede că criteriul principal în dobândirea statutului de rezident pe termen lung trebuie să fie durata șederii pe teritoriul unui stat membru. Acest considerent precizează că șederea respectivă trebuie să fi fost legală și neîntreruptă pentru a putea dovedi stabilirea persoanei respective în țara în cauză.
- 32 Astfel, Curtea a constatat deja că rezultă în special din considerentele (4) și (6) ale Directivei 2003/109 că obiectivul principal al acesteia este integrarea resortisanților țărilor terțe care s-au instalat în mod durabil în statele membre (a se vedea în acest sens Hotărârea Singh, C-502/10, EU:C:2012:636, punctul 45).
- 33 Curtea a statuat de asemenea că, astfel cum rezultă din articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109 și din considerentul (6) al acesteia, durata reședinței legale și neîntrerupte de cinci ani este cea care face dovada legăturilor persoanei interesate cu țara în cauză și deci a stabilirii durabile a acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea Singh, EU:C:2012:636, punctul 46).
- 34 Prin urmare, este necesar să se concluzioneze că cerința reședinței legale și fără întrerupere pe teritoriul statului membru în discuție timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109, este o condiție indispensabilă pentru a putea dobândi statutul de rezident pe termen lung prevăzut de această directivă, astfel că un resortisant al unei țări terțe poate să prezinte o cerere în temeiul articolului 7 alineatul (1) din directiva menționată în scopul dobândirii acestui statut numai dacă îndeplinește el însuși, cu titlu personal, cerința respectivă.
- 35 În speță, reiese din dosarul prezentat Curții că, la data depunerii cererii sale de permis de ședere UE de rezident pe termen lung, reclamanta din litigiul principal avusese reședința pe teritoriul italian timp de mai puțin de doi ani. În consecință, nu rezultă că această reclamantă îndeplinea cerința care figurează la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2003/109, fapt a cărui verificare îi revine instanței de trimitere.
- 36 Pe de altă parte, această directivă conține, desigur, dispoziții privind dreptul de ședere al membrilor unei familii, astfel cum sunt definiți la articolul 2 litera (e) din directiva menționată. Cu toate acestea, dispozițiile respective vizează cazul special al membrilor familiei resortisantului unei țări terțe care, având statutul de rezident pe termen lung într-un prim stat membru, își exercită dreptul de ședere într-un al doilea stat membru. Astfel, articolul 16 din directiva menționată stabilește dreptul și condițiile în temeiul cărora acești membri pot să însoțească sau să se alătore rezidentului menționat în acest al doilea stat membru.
- 37 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/109 trebuie interpretate în sensul că membrul de familie, astfel cum este definit la articolul 2 litera (e) din această directivă, al persoanei care a dobândit deja statutul de rezident pe termen lung nu poate fi exonerat de cerința prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată, potrivit căreia, pentru a obține acest statut, resortisantul unei țări terțe trebuie să fi avut reședința legală și fără întrerupere în statul membru în discuție timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.

Cu privire la a doua întrebare

- 38 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 13 din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că permite unui stat membru să acorde, în condiții mai favorabile decât cele prevăzute de această directivă, un permis de ședere UE de rezident pe termen lung unui membru al familiei în sensul articolului 2 litera (e) din directiva menționată.
- 39 În această privință, trebuie să se constate, cu titlu introductiv, că posibilitatea unui astfel de resortisant al unei țări terțe de a dobândi un permis de ședere fără să trebuiască să satisfacă cerința reședinței legale și fără întrerupere în statul membru în cauză prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din această directivă poate să intre în sfera posibilității prevăzute la articolul 13 din Directiva 2003/109, care constă în permisiunea acordată statelor membre de a elibera permise de ședere permanente sau cu durată de validitate nelimitată în condiții mai favorabile decât cele stabilite de aceeași directivă.
- 40 Or, din considerentul (17) al Directivei 2003/109 reiese că armonizarea condițiilor de dobândire a statutului de rezident pe termen lung favorizează încrederea reciprocă între statele membre. În acest context, considerentul menționat prevede că permisele de ședere permanentă sau cu durată de validitate nelimitată eliberate în condiții mai favorabile decât cele stabilite de această directivă nu acordă accesul la dreptul de ședere în alte state membre.
- 41 Astfel, deși articolul 13 din Directiva 2003/109 lasă statelor membre posibilitatea sus-menționată, el nu poate să se refere, potrivit termenilor univoci ai celei de a doua teze a acestei dispoziții, decât la „permise de ședere [care] nu acordă dreptul de ședere în celelalte state membre, în conformitate cu prevederile din capitolul III al [acestei directive]”.
- 42 Astfel cum reiese în special din coroborarea articolului 2 litera (b) cu articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2003/109, un permis de ședere UE de rezident pe termen lung conferă, în principiu, titularului său dreptul de ședere pe teritoriul altor state membre decât cel care i-a acordat statutul de rezident pe termen lung, pentru o perioadă de peste trei luni.
- 43 Prin urmare, un permis de ședere care ar fi eliberat de un stat membru, conform articolului 13 din directiva menționată, unui membru al familiei în sensul articolului 2 litera (e) din aceeași directivă în condiții mai favorabile decât cele stabilite prin dreptul Uniunii nu poate în niciun caz să constea într-un permis de ședere UE de rezident pe termen lung în sensul directivei menționate.
- 44 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 13 din Directiva 2003/109 trebuie interpretat în sensul că nu permite unui stat membru să acorde, în condiții mai favorabile decât cele prevăzute de această directivă, un permis de ședere UE de rezident pe termen lung unui membru al familiei în sensul articolului 2 litera (e) din directiva menționată.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 45 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Articolul 4 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51/UE a Parlamentului**

European și a Consiliului din 11 mai 2011, trebuie interpretate în sensul că membrul de familie, astfel cum este definit la articolul 2 litera (e) din această directivă, al persoanei care a dobândit deja statutul de rezident pe termen lung nu poate fi exonerat de cerința prevăzută la articolul 4 alineatul (1) din aceeași directivă, potrivit căreia, pentru a obține acest statut, resortisantul unei țări terțe trebuie să fi avut reședința legală și fără întrerupere în statul membru în discuție timp de cinci ani înainte de a depune cererea în cauză.

- 2) Articolul 13 din Directiva 2003/109, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2011/51, trebuie interpretat în sensul că nu permite unui stat membru să acorde, în condiții mai favorabile decât cele prevăzute de această directivă, un permis de ședere UE de rezident pe termen lung unui membru al familiei în sensul articolului 2 litera (e) din directiva menționată.

Semnături